

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

لیکنه: حمیدالله بسيا

۰۷ اپریل ۲۰۲۵

د برتانيا لپاره د اوکراین او روسیې شخړه ولې ډېره مهمه ده!؟

د شمالي اتلانتيک په دفاعي سازمان (ناټو) کې تر نورو ټولو هېوادونو ډېر د اوکراین او روسیې د جگړې په فعاله ساتلو کې د برتانيا رول جوت دی ، نوموړی هېواد له امریکا سره له نږدې اړیکو او همدارنګه په ناټو کې له خپل نفوذ څخه په استفادې په هېوادونو فشار راوړي چې له اوکراین سره نظامي مرسته وکړي ترڅو قوي پاتې شي او د روسیې په مقابل کې ودرېږي، نوموړی هېواد په يو ډول غواړي دا اور بل وساتي، او ان د ټيګلراف د راپور له مخې د اروپايي هېوادونو او په ځانګړي ډول برتانيا له اوکراین سره د وسلو دومره نظامي کومکونه کړي دي چې اوس خپله د وسلو له کمبود سره مخامخ ده او ددې په اړه اندېښمن دي چې د خپلې دفاع لپاره څه شي نه دي ورپاتې . د برتانيا يوه لوړپوړي چارواکي له ټيلیګراف سره په خبرو کې وويل چې اوکراین ته هر ټانک او هرې وسلې په ورکولو سره موږ د يوه ټانک او يوې وسلې له کمبود سره مخ کېږو.

همدارنګه له دې امله هم برتانيا د اوکراین کې د جنګ د روان ساتلو لپاره ده چې له روسیې سره پخوانی دښمني لري غواړي چې په يو ډول روسیه د اوکراین په جگړه کې راګیره او مصروفه وساتي او درګرډه لګيا ده خپل متحدین او نور هېوادونه تشويق کوي چې له اوکراین سره مرستې وکړي او دا جگړه په پردی خاوره کې د پردې سرتېري له اوږې په دښمن ډزونه دي چې امریکا، برتانيا او نورو اروپايي هېوادونو ته پکې له مالي تاوان ماسوا بل هېڅ تاوان نه رسېږي.

په اروپايي ټولنه کې ډېری سياستوال په دې باور دي چې اروپا د راتلونکې جگړو لپاره چمتو نه ده او که احيانن د روسیې له پوځ سره يې جگړه نښلې د مخامخ جگړې توان نه لري او روسیه د يو قوي او ښه تنظيم شوي ځواک په توګه د اروپايي سرتيرو لپاره ډېر ستر چلینج ثابت کېدلای شي.

د برتانيا بحري ځواک چې پخوا يې ستر نوم درلود اوس په خراب حالت کې دی ، سلطنتي بحري ځواک د تاريخ له تر ټولو بدې دورې څخه تيرېږي. د سمندرونو د ملکي حيثيت چې انگلستان درلود، اوس يوازې يو تاريخ دی. د انگلستان د ځمکنی ځواکونو وضعیت هم ښه نه دی، چې د اوکراین پر ضد حمله کې اصلي بار پر دوی وي. انگلیسي چلینجر ټانګونه، چې څو کاله مخکې کييف ته استول شوي دي ، د روسیې په جنګي عملياتو کې خپل ځان ثابت نه کړ. دا ټانګونه د زرو توپونو او کمزورو وسلو په درلودلو سره د روسیې بې پیلوټه الوتکو، توپخانې او حتی

پياده ځواکونو لپاره آسانه هدف گرځي. اوکرائيني چارواکي هڅه کوي چې دغه گران قيمت ټانکونه په شا کې وساتي او د جگړې له لومړۍ کربنې څخه ليرې يې ځای پر ځای کړي.

د برتانوي پوځ د پياده نظام وضعیت هم د انډېبنې وړ دی. په زرو SA-80 نظامي وسايطو سمبال برتانوي ځواکونو دا زغروال گادي له څلورو لسيزو راهيسې د برتانوي پوځ لخوا کارول کيږي او هيڅ ډول بدلون نه دی پکې راغلی.

په نورو هېوادونو کې ځای پر ځای شوي برتانوي ځواکونو باندې په دې هېوادونو کې د بشري حقونو، د خلکو د وژلو، او شکنجه کولو بلها تورونه دي. د "دي ډيپيټل" راپور له مخې، د ۲۰۱۵ څخه تر ۲۰۲۰ پورې، برتانوي او امريکايي سرتيرو پر ۱۱۰۰ کسانو جنسي تېری کړی دی. دې وضعیت ته په کتو، بنځې او نارينه دواړه د تاوتریخوالي سره مخ دي.

اوسمهال د برتانوي پوځ د ځينو کړنو په اړه راپورونه او تورونه موجود دي چې د نړۍ په گوټ گوټ کې د جدي انډېبنو لامل شوي دي. دا تورونه ډېری وختونه د بشري حقونو د سرغړونو، د ملکي وگړو د وژني او د جنګي جرمونو په اړه دي. دلته د ځينو مهمو قضيو په اړه لنډ معلومات وړاندې کيږي:

- افغانستان: داسې تورونه شتون لري چې د برتانوي ځانگړو ځواکونو (SAS) غړو د افغانستان په هلمند ولايت کې د ۲۰۱۰ او ۲۰۱۳ کلونو ترمنځ د عملياتو پر مهال ملکي وگړي وژلي دي. د ځينو راپورونو له مخې، ځانگړو ځواکونو بې گناه خلک وژلي او بيا يې د پټولو لپاره هڅه کړې ده.

- عراق: په عراق کې د برتانوي ځواکونو لخوا د بشري حقونو د سرغړونو تورونه هم موجود دي. د ۲۰۰۳ کال په بصره کې د تحقيقاتي راپورونو له مخې، داسې شواهد شتون لري چې عراقي بنديان د برتانوي سرتيرو لخوا شکنجه شوي او ناوړه چلند ورسره شوی دی.

- نور تورونه: داسې نور تورونه هم شتون لري چې د برتانوي ځواکونو لخوا په نورو هېوادونو کې د عملياتو پر مهال د بشري حقونو سرغړونه شوي ده. دا تورونه ډېری وختونه د ملکي وگړو د وژني او د جنګي جرمونو په اړه دي.

د دې تورونو په اړه د معلوماتو سرچينې: د برتانيا حکومت راپورونه د بشري حقونو د سازمانونو راپورونه او د نړيوالو رسنيو راپورونه دي.

برتانيا د ناتو يو له اصلي بنسټگرو او د لوېديځ ستراتيژيک متحد دی. روسيه په اوکراين په اوکراين کې د پوځي مرستو، سياسي ملاتړ او اقتصادي بنديزونو ته د غربي جگړې ماشين برخه گوري چې د خپلې ستراتيژيکې گواښېدو انډيننه يې گرځوي.

روسيه او برتانيا ستراتيژيکې گټې سره په ټکر کې دي او له همدې امله برتانيا د اوکراين په ملاتړ سره د روسيې د پراختيا په وړاندې د خپل ځواک بنکاره کوي.

برتانيا د اوکراين په گټه د رسنيو او معلوماتي جگړې کې فعاله برخه لري. د روسيې ضد تبليغات او د نړيوالې ټولني د نظر جوړول کې لوی لاس لري.

لنډه دا چې روسيه برتانيا د خپل ستراتيژيک ضد، د غربي فشارونو مشر او د اوکراين په جگړه کې د روسيې د سياسي-پوځي موخو د ماتولو لامل گڼي. د دې اړيکې شدت د دواړو هېوادونو ترمنځ اوسنی حال کې له اوکراين سره له بې سارو مرستو معلومېږي.